

การรับรู้ความหมายและประสบการณ์เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรม ของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4

ชุตินา เฟิงใหญ่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา, chu.smile1@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ความหมายและประสบการณ์เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลคือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และคณะพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จำนวน 10 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุป ดังนี้

1. ความหมายของความมุ่งมั่นทางจริยธรรมเป็นไปใน 4 ลักษณะ คือ 1) การพยายามและตั้งใจทำในสิ่งที่ดีที่สุด 2) การมีเป้าหมายชัดเจนและพากเพียรจนสำเร็จ 3) การกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยใคร่ครวญอย่างถี่ถ้วน และ 4) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพภายใต้คุณค่าที่ต่างกัน

2. ประสบการณ์เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมเป็นไปใน 3 ลักษณะ คือ 1) ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อตนเอง 2) ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อผู้รับบริการ และ 3) ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อองค์กร ผลการศึกษาสามารถนำไปวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษาพยาบาลในหลักสูตรทุกชั้นปี เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการศึกษาภาคปฏิบัติที่จำเป็นจะต้องให้บริการทางด้านสุขภาพบนพื้นฐานของความมุ่งมั่นทางจริยธรรม และนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินการรับรู้สถานการณ์ที่เป็นความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อตนเอง ต่อผู้รับบริการ และต่อองค์กร เพื่อวางแผนการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันของประเทศต่อไป

คำสำคัญ : ความมุ่งมั่นทางจริยธรรม นักศึกษาพยาบาล

Perceptions of Meaning and Experiences about Moral Commitment of Senior Baccalaureate Nursing Students

Chutima Perngyai, Boromarajonani College of Nursing, Songkhla, Chu.smile1@gmail.com

Abstract

This qualitative research aims to study perceptions of meaning and experiences about moral commitment of senior baccalaureate nursing students using open-ended questions in focus group discussions. Informants were ten senior baccalaureate nursing students of the College of Nursing under the Ministry of Public Health and the Faculty of Nursing from the University. Data analyses using content analysis. The results can be summarized as follows:

1. The meaning of moral commitment was described in four ways: 1) Trying and intentionally doing the best 2) Having clear goals and perseverance until success 3) Daring to do the right thing with thorough consideration and 4) Comply with professional ethics under different values
2. The experiences of moral commitment were described in three aspects: 1) Moral commitment to self 2) Moral commitment to patients and 3) Moral commitment to the organization

The results of the study can be used for designing curriculum in teaching and learning for nursing students in order to prepare for nursing practices which need to provide care based on moral commitment. Additionally, the results can use as a guideline for assessing nursing students' perception of moral commitment situations that revealed to self, patients, and the organization for planning in nursing education to enhance moral development that is consistent with the current situation in Thailand.

Keywords : Moral Commitment, Nursing Students

บทนำ

จริยธรรมหมายถึงการปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นมาตรฐานและหลักการที่ถูกต้องบนพื้นฐานของสังคม วัฒนธรรม ศาสนา รวมถึงวิชาชีพ (Butts & Rich, 2013) ในวิชาชีพการพยาบาลการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมนอกจากจะต้องอาศัยความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติของผู้ให้การดูแลแล้วยังต้องและได้รับความร่วมมือกับผู้ป่วยเป็นอย่างดีเพื่อให้การดูแลเป็นไปตามมาตรฐานและผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ (Grace, 2014) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของแต่ละคนที่สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลที่มีความมุ่งมั่นสูงจะมีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและพยายามที่จะช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ (Etzioni, 1975) เป็นการแสดงถึงแรงบันดาลใจจากความต้องการที่แท้จริงของตนเอง ที่สามารถตระหนักถึงและมีความมุ่งมั่นเพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่างๆให้บรรลุเป้าหมายและเชื่อมั่นในการกระทำของตนเองว่าจะทำในสิ่งที่ถูกต้องเสมอ (Basavanthappa, 2011; Carpenter & Hudacek, 1996)

ในวิชาชีพการพยาบาลกล่าวถึงความมีคุณธรรมของพยาบาลเป็นไปในลักษณะของความเห็นอกเห็นใจและการเอาใจใส่ต่อผู้ป่วย ด้วยการป้องกันไม่ให้เกิดอันตราย มีความปลอดภัยในขณะที่รับการรักษาพยาบาล รวมทั้งส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยตามมาตรฐานการพยาบาล (Gastmans, 2013) การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลที่ดีและมีมาตรฐานจึงเป็นอีกมุมมองหนึ่งที่สะท้อนความมีจริยธรรมของพยาบาล อย่างไรก็ตาม พยาบาลที่มีจริยธรรมจำเป็นต้องมีองค์ประกอบในด้านอื่น ได้แก่ ความไวทางจริยธรรม ความรู้หรือเหตุผลเชิงจริยธรรม ความมุ่งมั่นทางจริยธรรม ซึ่งส่งผลให้พยาบาลแสดงพฤติกรรมจริยธรรมในขณะที่ให้การพยาบาล เพื่อให้การพยาบาลเกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคใดๆ (Carpenter & Hudacek, 1996; Fry & Johnstone, 2008) แม้ว่าองค์ประกอบด้านทัศนคติและเหตุผลเชิงจริยธรรมจะเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การตัดสินใจทางจริยธรรมแต่พฤติกรรมเชิงจริยธรรมยังคงตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดที่ว่าบุคคลจะสามารถปฏิบัติในสิ่งที่ได้ตั้งมั่นยอมเกิดจากความตั้งใจที่จะทำความดี (Grace, 2014) ดังนั้น ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการแสดงออกถึงพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาล (Sjöstedt, Dahlstrand, Severinsson, & Lützén, 2001)

โครงสร้างทางจริยธรรมมีความยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ได้แก่ ความไวทางจริยธรรม ความรู้เชิงจริยธรรม ความมุ่งมั่นเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ความมุ่งมั่นทางจริยธรรม เป็นการให้คุณค่าทางจริยธรรมที่ต้องเปรียบเทียบระหว่างการให้คุณค่าของตนเองกับบุคคลอื่น ดังนั้น บุคคลใดที่ให้คุณค่าด้านจริยธรรมของตนเองต่อยกกว่าผู้อื่นแสดงว่าขาดแรงจูงใจหรือความมุ่งมั่นทางจริยธรรม (Rest, 1994) ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรม (Baxter 2007; Ebbeck & Gibbons, 2003) บุคคลที่มีความมุ่งมั่นทางจริยธรรมจะมีแรงบันดาลใจจากความต้องการที่แท้จริงของตนเองและในขณะเดียวกันก็ตระหนักรู้ได้ว่าการกระทำของตนเองนั้นเป็นความสำเร็จและเชื่อมั่นว่าเป็นการที่ถูกต้อง (Basavanthappa, 2011; Carpenter & Hudacek, 1996) การมีความมุ่งมั่นทางจริยธรรมจึงส่งผลให้บุคคลสามารถเรียงลำดับความสำคัญก่อนที่จะลงมือปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง (Vozzola, 2014) ในขณะเดียวกัน บุคคลที่มีความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อองค์กรสูง จะไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่อาจส่งผลกระทบต่อทางลบหรือเกิดความเสื่อมเสียต่อองค์กรของตนเอง (Cullinan, Blin, Farrar, & Lowe, 2008)

การมีจริยธรรมเกิดจากการที่บุคคลได้เรียนรู้จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันจากผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดี ได้แก่ การได้เห็นถึงบุคคลที่มีจริยธรรมแสดงความกล้าหาญในการทำสิ่งที่ถูกต้อง การทำความดี การไม่ทำอันตรายผู้อื่น การทำบุญ การให้ความยุติธรรมและเสียสละส่วนตัวเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น (Tarkel & Duval, 1999) ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมมีผลต่อการแสดงออกถึงการให้คุณค่าด้านต่างๆของนักศึกษาพยาบาล มีการศึกษาที่พบว่า ประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติงานและลักษณะพื้นฐานของนักศึกษาแต่ละคนที่ถูกปลูกฝังจากสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันจะส่งผลให้มีการแสดงออกถึงการให้คุณค่าที่ต่างกัน (Shafakhah et al., 2018) สอดคล้องกับการศึกษาของลินแฮมและเลเวต-โจนส์ (Lyneham & Levett-Jones, 2016) ที่พบว่าพยาบาลผู้สอนในคลินิกและอาจารย์พยาบาลที่ดีจะเป็นที่ชื่นชมและเป็นบุคคลที่นักศึกษาพยาบาลลอกเลียนแบบ เช่นเดียวกับการศึกษา

ของ ฮิลลี ซัลมุ และ โจนเซน (Hilli, Salmu, & Jonsén, 2014) ที่พบว่า ผู้สอนที่ดีจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจและสนับสนุนให้ผู้เรียนรับรู้ถึงความรู้สึกเอื้ออาทรได้เป็นอย่างดี จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยแวดล้อมยังมีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นทางจริยธรรมของบุคคล (Atsawana, Sukwathanachakul, Khawkhram, & Jiarakongmun, 2013)

นักศึกษาพยาบาลที่มีความมุ่งมั่นทางจริยธรรมสูงจะมีความรับผิดชอบในการยอมรับความผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติของตนเอง ซึ่งแสดงถึงความรู้สึกมุ่งมั่นที่จะซื่อสัตย์และเอาใจใส่ความรู้สึกของบุคคลอื่น (Mansbach, Ziedenberg, & Bachner, 2013; Tarkel & Duval, 1999) นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีความมุ่งมั่นทางจริยธรรมจะสามารถทำงานอย่างมั่นใจแม้ว่าจะต้องปฏิบัติงานภายใต้ความยากลำบากหรือความกดดัน (Ion, Smith, Moir, & Nimmo, 2015) นักศึกษาพยาบาลสามารถสร้างความมุ่งมั่นทางจริยธรรมจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งหมายถึงการเลือกให้คุณค่าในสิ่งเหล่านั้นและปฏิบัติตามคุณค่าและความเชื่อเหล่านั้น (Haahr, Norlyk, & Hall, 2014) เช่น การป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วยรวมทั้งการบรรเทาความทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้น (Beauchamp & Childress, 2013) การให้คำมั่นสัญญา และการรักษาความลับภายใต้เงื่อนไขที่ยอมรับได้และไม่ส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น (Fry & Johnstone, 2008) การปฏิบัติกรพยาบาลด้วยความมุ่งมั่นทางจริยธรรมจึงเป็นการปฏิบัติตามมาตรฐานการพยาบาลซึ่งจะดำเนินการอย่างถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความมุ่งมั่นโดยไม่คาดหวังสิ่งใดตอบแทนและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น (Fitzgerald & Hooft, 2000) ดังนั้น ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมของนักศึกษาจึงสะท้อนให้เห็นถึงการให้คุณค่าเชิงวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลได้เป็นอย่างดี (Lyneham & Levett-Jones, 2016)

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลจึงมีความจำเป็นที่ต้องเตรียมความรู้ ทักษะ และ ทักษะทางคลินิกควบคู่กับการมีจริยธรรมให้กับนักศึกษาพยาบาลเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการประกอบวิชาชีพพยาบาลกับช่วงชีวิตการทำงานให้สามารถปฏิบัติการโดยใช้ความรู้ควบคู่กับคุณธรรม (Gastmans, 2013; Sankaranarayanan & Sindhu, 2012) การเข้าใจถึงความมุ่งมั่นทางจริยธรรมในการพยาบาลเป็นสิ่งสำคัญในการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อสอดแทรกจริยธรรมทางการพยาบาลและส่งเสริมความกล้าหาญทางจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาล แต่จากการสืบค้นในฐานข้อมูลต่างๆยังพบว่าการศึกษาด้านจริยธรรมในนักศึกษาพยาบาลยังมีจำนวนน้อยและส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยเฉพาะประเด็นความมุ่งมั่นทางจริยธรรมซึ่งยังคงมีความไม่ชัดเจนและยังไม่มีการศึกษาในเชิงคุณภาพ ดังนั้นการศึกษารับรู้ความหมายและประสบการณ์เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลในการศึกษารุ่นนี้จึงเป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อสามารถนำไปวิเคราะห์และวางแผนสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อสอดแทรกจริยธรรมในหลักสูตรการสอนและพัฒนาความมุ่งมั่นทางจริยธรรมในนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีในการปฏิบัติการพยาบาลที่มีมาตรฐานสูงต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการรับรู้ความหมายและประสบการณ์เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4

ระเบียบวิธีวิจัย

วิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ความหมายและประสบการณ์เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาพยาบาล ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาทางภาคใต้ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 2 แห่ง โดยเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขอย่างละ 1 แห่ง เพื่อให้มีความครอบคลุมภายใต้บริบททางการศึกษาซึ่งอาจมีความแตกต่างกัน

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากนักศึกษาพยาบาล โดยผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติไว้ดังนี้

1. เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4
2. ผู้ที่เคยได้รับรางวัลด้านจริยธรรมหรือได้รับการรับรองจากอาจารย์ว่าเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการให้ร่วมสนทนากลุ่ม
3. เป็นผู้ที่ยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการวิจัย

หลังจากนั้นผู้วิจัยประสานงานกับอาจารย์จากสถาบันการศึกษาพยาบาลทั้ง 2 แห่ง ที่เป็นผู้รับผิดชอบงานพัฒนานักศึกษาเพื่อคัดเลือกนักศึกษาพยาบาลแห่งละ 5 คน โดยมีนักศึกษาที่เข้าร่วมงานวิจัยทั้งหมด 10 คน เป็นเพศหญิง 9 คนและเพศชาย 1 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ เกี่ยวข้องกับการศึกษาและมีความหลากหลาย หลังจากนั้นจึงให้ผู้เข้าร่วมวิจัยกำหนดเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เทปบันทึกเสียงชนิดพกพาได้ความยาว 60-120 นาที และแนวคำถามปลายเปิด เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

1. จากประสบการณ์ของท่านในฐานะที่เป็นนักศึกษาพยาบาล ท่านเข้าใจว่าความมุ่งมั่นทางจริยธรรมเป็นอย่างไร
2. ให้อ่านตัวอย่างพฤติกรรมของท่านในเหตุการณ์ต่างๆที่แสดงถึงความมุ่งมั่นทางจริยธรรม และเพราะเหตุใดท่านจึงเข้าใจว่าเป็นความมุ่งมั่นทางจริยธรรม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยนำแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมที่สร้างขึ้น โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์พยาบาลที่มีความรู้และเชี่ยวชาญทางด้าน จริยศาสตร์จำนวน 2 ท่าน และอาจารย์พยาบาลที่เชี่ยวชาญทางด้านวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ชัดเจนของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. สร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้วิจัยแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือในการทำวิจัยด้วยวาจาอีกครั้ง
2. ให้ผู้เข้าร่วมในการวิจัยได้อ่านบทวนคำชี้แจงในการสนทนากลุ่มและลงนามให้ความยินยอม และกรอกข้อมูลทั่วไปก่อนเริ่มทำการสนทนากลุ่ม
3. ทำการสนทนากลุ่มโดยผู้วิจัยได้ขออนุญาตบันทึกเสียงขณะทำการสนทนากลุ่มเพื่อช่วยข้อมูลที่ได้อ่านความถูกต้อง ชัดเจน และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยใช้เวลาประมาณ 45-60 นาที

4. ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยถอดเทปและบันทึกข้อความเป็นลักษณะคำบรรยายและอ่านเพื่อทำความเข้าใจ เพื่อค้นหาคำหรือข้อความที่กล่าวถึงประเด็นที่ต้องการศึกษา
5. นำข้อมูลที่ได้ไปนำเสนอต่อผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อใช้ในการระบุ วิเคราะห์และรายงานข้อมูล ตามวิธีการของบราวน์และคลาร์ก (Braun & Clarke, 2006) เพื่อหาความหมายและประสบการณ์ในประเด็นที่ต้องการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลดิบจะถูกถอดความและอ่านเพื่อค้นหาคำหลักและการจัดหมวดหมู่เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพจะสะท้อนให้เห็นในภาพรวมของเรื่องที่ศึกษาและประสบการณ์ตรงในการดูแลทางด้านสุขภาพ (Kearney, 2001) ความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยสามารถประเมินจากการนำข้อมูลที่ไปตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ให้ข้อมูลอีกครั้งเพื่อให้แน่ใจว่าผู้วิจัยได้ตีความความหมายและการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

จริยธรรมการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัย (IRB) ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลาหมายเลข BCNSK 6/2560 ลงวันที่ 29 ธ.ค. 60 โดยผู้ให้ข้อมูลทุกรายที่ให้ความสมัครใจในการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ ได้ลงนามเป็นลายลักษณ์อักษร ภายหลังจากได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การรักษาความลับของข้อมูล ประโยชน์ที่จะได้รับและสามารถถอนตัวจากการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบแต่อย่างใด และผู้วิจัยได้ให้ชื่อและหมายเลขโทรศัพท์เพื่อความสะดวกในการติดต่อก่อนการนัดสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย

จากการสนทนากลุ่ม โดยผู้ให้ข้อมูลคือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และคณะพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความหมายของความมุ่งมั่นทางจริยธรรมเป็นไปใน 4 ลักษณะ คือ 1) การพยายามและตั้งใจทำในสิ่งที่ดีที่สุด 2) การมีเป้าหมายชัดเจนและพากเพียรจนสำเร็จ 3) การกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยใคร่ครวญอย่างถี่ถ้วน และ 4) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพภายใต้คุณค่าที่ต่างกัน โดยมีคำบอกเล่าในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

- 1) การพยายามและตั้งใจทำในสิ่งที่ดีที่สุด

ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความหมายของความมุ่งมั่นทางจริยธรรมว่าเป็นไปในลักษณะของความตั้งใจทำในสิ่งที่ดีและมีจริยธรรมต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดประโยชน์และเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในขณะนั้น ดังตัวอย่างคำบอกเล่าที่ว่า

“เป็นความตั้งใจที่เราจะดูแลให้ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัย จะต้องมีความจริยธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งเราต้องพยายามที่จะตั้งใจทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุดค่ะ” (C P1 L4-5)

“ในความคิดของหนู คือ การพยายามที่จะทำสิ่งที่ถูกต้อง หรือไม่ผิดจรรยาบรรณ ไปตามแนวทางที่เขาตั้งไว้ค่ะ” (C P1 L10-11)

“เป็นความตั้งใจที่จะพยายามทำสิ่งที่ดีให้เกิดขึ้น เช่น ถ้าสมมติว่าในการดูแลผู้ป่วยเกิดสิ่งที่เราคิดว่าไม่ถูกต้องอย่างตอนเราไปขึ้นฝัก บางทีหนูก็จะเอามา discuss กับเพื่อนกลุ่มเล็กๆของเราค่ะว่าจริงๆน่าจะเป็นแบบนี้มากกว่ามัย” (U P1 L6)

2) การมีเป้าหมายชัดเจนและพากเพียรจนสำเร็จ

ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความหมายของความมุ่งมั่นทางจริยธรรมว่าเป็นไปในลักษณะของการตั้งเป้าหมายในการกระทำ มีความขยันพากเพียรจนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ตามระยะเวลาที่กำหนด ดังตัวอย่างคำบอกเล่าที่ว่า

“เป็นการตั้งเป้าหมายให้เราสามารถปฏิบัติตามบรรทัดฐาน ตามกรอบของจริยธรรม เพื่อที่เราจะไปดูแลคนไข้ได้ให้ดีขึ้น ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครับ” (C P1 L15-18)

“ในความคิดของหนูนะคะ เหมือนเป็นเป้าหมายของเราค่ะ เวลาเราจะทำอะไรสิ่งหนึ่งเราต้องมีเป้าหมาย แล้วก็มี ความพากเพียรความขยันค่ะ เราถึงจะทำในสิ่งนั้นได้ประสบความสำเร็จ ” (C P2 L26-28)

“เหมือนกับเป้าหมายของเรา คือ ต้องให้ผู้ป่วยสบายมากที่สุด กิจกรรมทางการแพทย์ของเราทุกอย่างก็จะเล็งไปในส่วนของความสบายของผู้ป่วยเป็นหลัก อย่างเช่นการปูเตียงเราก็ต้องปูให้เรียบเพื่อให้ผู้ป่วยนอนได้สบาย หรือว่าจะปิดพัดลมถ้าผู้ป่วยรู้สึกหนาวทำนองนี้ค่ะ” (U P2 L28-31)

3) การกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยใคร่ครวญอย่างถี่ถ้วน

ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความหมายของความมุ่งมั่นทางจริยธรรมว่าเป็นไปในลักษณะของการมีความกล้าในการที่จะปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและมีการทบทวนการปฏิบัติเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ดังตัวอย่างคำบอกเล่าที่ว่า

“เมื่อเราไปทำกิจกรรมพยาบาลแล้ว ทั้งสองฝ่ายได้ประโยชน์ซึ่งกันและกัน เหมือนกับว่าไม่ได้เบียดเบียนสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น...เราเป็นนักศึกษา เราก็ต้องแครว่าผู้ป่วยก็คือคนหนึ่ง เขาก็มีสิทธิเท่าเทียมเรา”(U P2 L 34-39)

“ไม่นิ่งดูตาย เหมือนกับถ้ามีอะไรที่ไม่ดีหรือผิด หรือที่ไม่ตรงกับความคิดเรา ก็อาจจะพูดคุยก่อน ว่าความคิดเราอย่างนี้ มันถูกหรือมันผิด หรือว่าเขามีแนวคิดที่มันต่างจากเราไหม ซึ่งการปฏิบัติที่อาจจะไม่เหมือนกัน ถ้าผลลัพธ์ที่ไม่เป็นอันตรายกับใคร ก็ถือว่าโอเค” (U P2 L 40-43)

4) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพภายใต้คุณค่าที่ต่างกัน

ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความหมายของความมุ่งมั่นทางจริยธรรมว่าเป็นไปในลักษณะของการปฏิบัติตามกิจกรรมการพยาบาลตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพแม้ว่าจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่างคำบอกเล่าที่ว่า

“ตั้งใจจะให้การพยาบาลตามจริยธรรม ตามสิทธิของคนไข้ อาจจะมีความวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน ก็คือเอามาประยุกต์กัน แต่ว่าให้ยึดหลักตรงความเป็นกลางค่ะ” (C P1 L 22-23)

“การที่ตั้งใจที่จะทำในสิ่งต่างๆค่ะ เห็นแก่คนอื่นและให้ความสนใจมากกว่า ให้การดูแลให้ครอบคลุม และยึดหลักจริยธรรม นำประเพณีหรือสิ่งที่เขาเชื่อมาใช้ในการดูแล”(C P2 L32-33)

2. ประสพการณ์เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมเป็นไปใน 3 ลักษณะ คือ 1) ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อตนเอง 2) ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อผู้รับบริการ และ 3) ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อองค์กร โดยมีคำบอกเล่าในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

1) ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อตนเอง

ผู้ให้ข้อมูลได้เล่าประสบการณ์เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อตนเองว่าเป็นไปในลักษณะของการตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อให้สำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร ใฝ่หาความรู้ มีความรับผิดชอบ ตั้งใจแน่วแน่ที่จะทำในสิ่งที่ดีและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ดังตัวอย่างคำบอกเล่าที่ว่า

“อาจารย์ถามว่าใครมาเรียนพยาบาลเพราะพ่อแม่ส่งมา หนูยกมือค่ะ เพราะพ่อแม่ส่งมา...เมื่อมันมาถึง ณ จุดนี้แล้ว มันเป็นความหวังของครอบครัว มันเป็นเรื่องที่ครอบครัวต้องการค่ะ เราก็ต้องมุ่งมั่นที่จะต้องนำความสำเร็จนี้กลับไปให้ครอบครัวให้ได้” (C P7 L 150-153)

“สำหรับตัวหนูนะคะ คือเวลาขึ้นวอร์ด หนูก็พยายามอ่านหนังสือ มีความมุ่งมั่นที่จะหาความรู้ให้ตัวเองคะ เพื่อที่จะไปดูแลคนไข้ในวอร์ดคะ...บางทีหนูก็อ่านหนังสือแล้วไม่ค่อยจำ หนูก็จะพยายามอ่านไปเรื่อยๆคะ แล้วก็จดสิ่งสำคัญ หนูคิดว่าสิ่งนี้ก็คือความมุ่งมั่นของหนูคะ” (C P3 L 66)

“ในความคิดหนูจริยธรรมก็เป็นเหมือนการทำความดีส่วนหนึ่งคะ เหมือนถ้าเราขึ้นวอร์ด เราช่วยเหลืออะไรได้ เราก็ช่วยเหลือ เหมือนหนูเห็นเตียงว่างก็จะเข้าไปช่วยปูผ้าปูเตียง” (C P4 L 87-89)

“เวลาเราจะไปให้ยาผู้ป่วยก็ต้องมีใครมาบอกเราว่า ต้องทำอย่างนี้นะคะ คือให้เรามุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำให้อีกต้อง ตั้งแต่เช็คออร์เตอร์ ดูยา ดูการดยา ดูชื่อผู้ป่วย สอบถามให้ถือว่าเป็นยาตัวนี้...มันจะได้ไม่เกิดข้อผิดพลาดที่ทำให้ผู้อื่นลำบากหรือถึงแก่ชีวิตหรือเป็นอันตรายคะ” (C P5 L 95-97)

2) ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อผู้รับบริการ

ผู้ให้ข้อมูลได้เล่าประสบการณ์เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อผู้รับบริการว่าเป็นไปในลักษณะของการเต็มใจการช่วยเหลือผู้ป่วยโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ต้องการดูแลผู้ป่วยให้ดีที่สุดแม้ว่าจะรู้สึกเหนื่อยล้า ะมัดระวังในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลเพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัย ค้นหาและตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้ป่วย ดังตัวอย่างคำบอกเล่าที่ว่า

“ผู้ป่วยเป็นมะเร็งระยะสุดท้าย แล้วก็มียาต้องเสียคะ พอเขาต้องเสียทีหนึ่ง เราก็ไปเปลี่ยนทีหนึ่ง วันหนึ่งประมาณสองถึงสามครั้งได้คะ จนเขาก็รู้สึกเกรงใจ...วันสุดท้ายที่เขากลับบ้านเขาก็มามอบเงินให้หนู 500 แต่ว่าหนูปฏิเสธไป ความรู้สึกตอนนั้น ก็คือทำด้วยความเต็มใจ คือรู้สึกดีที่ทำแล้วเขารู้สึกสบายนะคะ รู้สึกดีที่ได้ทำ” (U P4 L 86-88)

“หนูเคยตกอยู่ในเหตุการณ์ที่มีความทุกข์มาก ๆ ทุกข์ถึงขั้นแบบว่าไม่อาบน้ำ ไม่กิน ไม่นอน ไม่เปลี่ยนเสื้อผ้า นอนทั้งชุดวอร์ดเลยคะตอนนั้น อาจจะเป็นเพราะเรารู้สึกแย เวลาเราเจอเหตุการณ์บางอย่าง เวลาเราไปเจอใครที่เขามีความรู้สึกแย่ คือเราเข้าใจว่าเขาความรู้สึกแยเหมือนกัน เราก็เลยอยากจะช่วยให้เขาหลุดพ้นจากตรงนั้น...อยากจะช่วยเขาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้” (U P5 L 107-110)

“ตอนนั้นหนูกำลังใส่ cath ให้ผู้ป่วยอยู่ที่ LR คะ หนูกำลังจะฉีกสายสวนใน set แต่มันหล่นออกนอก set คะ...ให้คำนึงถึงหลักที่ว่าให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้ป่วย เราก็เลยรู้สึกกลัวและพยายามทำให้ดีที่สุด ทำให้มัน sterile ที่สุดคะ” (C P6 L 121-126)

“หนูเจอคนไข้ที่เป็น placenta previa เขามีเลือดออกทางช่องคลอดตั้งแต่เมื่อวานแล้วคะ...เขาบอกว่าเมื่อคืนนี้เขากลับมากเลย...เขาขอที่จะเจอสามีเขาได้ไหม หนูก็ เข้าใจเลยว่าเขาคงอยากเจอใครสักคนจริงๆ เขาคงเครียดคะ ก็เลยบอกเขาว่าเดี๋ยวจะไปบอกพี่พยาบาลให้ ซึ่งตอนแรกหนูก็ลังเลเหมือนกันว่า คือพี่เขาค่อนข้างดุคะ หนูก็คิดว่าจะบอกดีไหม แล้วสุดท้ายหนูก็ตัดสินใจไปบอก” (U P9 L 203-206)

3) ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อองค์กร

ผู้ให้ข้อมูลได้เล่าประสบการณ์เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อองค์กรว่าเป็นไปในลักษณะของการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ไม่ให้สถาบันเสื่อมเสียชื่อเสียง สอบผ่านใบประกอบวิชาชีพ ปฏิบัติตามกฎหมายของสถาบัน ดังตัวอย่างคำบอกเล่าที่ว่า

“ตอนแรกพวกหนูไม่ได้ตั้งใจจะเป็นสโมสรนักศึกษาคะ...คือมันเหนื่อยคะ เพราะว่าเราเรียนหนักด้วย คนอื่นก็ไปทำที่บ้านตัวเอง...พอทำได้ปีนึงก็ตัดสินใจว่าจะออก...เคยคิดว่าไม่มีคนทำงานต่อจะได้ไหม ถ้าไม่มีสโมสรนักศึกษา ก็คงไม่ได้ล่ะคะ...ในเมื่อมีหน้าที่มาให้เราได้ทำ เราก็ต้องทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุด” (U P6 L 123-125)

“เหมือนเวลาเราไปขึ้นฝึกคะ ถ้าขึ้นฝึกแต่พวกเรากันเองก็อย่าให้พี่มองว่า เราขึ้นมาลอยๆมาเฉยๆ มาคลำ คืออยากให้เขามองเราว่า เราก็มียศถาบรรดาศักดิ์ ไม่ได้ทำให้ชื่อเสียงของคณะเราดูแย่ ยิ่งถ้าสมมติ

ว่ามีเพื่อนจากสถาบันอื่นมาฝึกด้วย ก็ยังไม่อยากให้เพื่อนวอร์ดมามองเปรียบเทียบ...ก็คืออยากจะทำให้ดีที่สุด” (U P8 L 161-164)

“มุ่งมั่นที่จะสอบสภาให้ผ่าน ถ้าเราสอบผ่าน เหมือนเพื่อนๆสอบผ่านได้เปอร์เซ็นต์เยอะๆ มันก็จะทำให้วิทยาลัย มีมาตรฐาน มีชื่อเสียง มีหน้าตา” (C P7-8 L 160-161)

“ตั้งแต่เข้ามาวิทยาลัย ก็จะมีกฎการเซ็นเข้า เซ็นออก วันศุกร์ถ้าจะกลับบ้านก็ต้องเซ็นออก แล้ววันอาทิตย์ก็ต้องเข้ามาให้ทันภายในหกโมงครึ่ง นั่นก็คือว่าวิทยาลัยได้สอนให้เรามุ่งมั่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และจัดการกับเวลา” (C P9 L 195-198)

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขออภิปรายผลเรียงตามผลการวิจัยที่ได้เรียงตามประเด็นของการรับรู้ ความหมายและประสบการณ์เกี่ยวกับของความมุ่งมั่นทางจริยธรรม ดังนี้

จากการให้ความหมายของความมุ่งมั่นทางจริยธรรมที่เป็นไปในลักษณะของการพยายามและตั้งใจ ทำในสิ่งที่ดีที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีความเพียรและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการที่จะลงมือกระทำการใดๆ ดังที่ ฟรายและจอห์นสโตน (Fry & Johnstone, 2008) กล่าวว่า บุคคลที่เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นทางจริยธรรม จะเป็นผู้มีอุดมการณ์ทางศีลธรรมและเป็นผู้มีคุณธรรม มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะแสดงความรับผิดชอบเพื่อก่อให้เกิดผลดีที่สุดในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลบางรายกล่าวถึงความมุ่งมั่นทางจริยธรรมว่าเป็นการมีเป้าหมายชัดเจนและพากเพียรจนสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดที่กล่าวถึงความต้องการและมีแรงจูงใจที่จะพยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้เพื่อตอบสนองความต้องการด้านวัตถุหรือจิตใจ (Basavanthappa, 2011; Marquis & Huston, 2012) และเป็นความตั้งใจที่จะปฏิบัติโดยปราศจากการบีบบังคับ (Bastable, 2014) ส่วนการรับรู้ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมเป็นการกล่าวทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยใคร่ครวญอย่างถี่ถ้วน ซึ่งจากการศึกษาของ โปชนากิจ Pochanakij (2017) พบว่า พยาบาลสามารถวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการพยาบาล ตัดสินใจเชิงจริยธรรมและดำเนินการได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการ ปกป้องผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิ รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการพยาบาลของตนเอง ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลบางรายรับรู้ความมุ่งมั่นทางจริยธรรม เป็นการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพภายใต้คุณค่าที่ต่างกัน สอดคล้องกับที่ เวสทริค (Westrick, 2014) กล่าวว่า พยาบาลควรเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้แสดงออกถึงคุณค่าและความเชื่อของตนเอง แต่พยาบาลควรมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ผู้ป่วยได้รับข้อมูล ตามขอบเขตและหน้าที่ของพยาบาลที่สามารถกระทำได้

จากประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อตนเอง ได้แก่ การตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อให้สำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร ใฝ่หาความรู้ มีความรับผิดชอบ ตั้งใจแน่วแน่ที่จะทำในสิ่งที่ดีและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เป็นการสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาที่มีความตั้งใจและให้สัญญากับตัวเองในการจะลงมือทำในสิ่งที่ดีที่สุดในสิ่งที่สามารถทำได้ มีความขยันหมั่นเพียรและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (Carpenter, 1989 อ้างถึงใน Carpenter & Hudacek, 1996) และยังแสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้ที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้า มีความตั้งใจในการใช้ศักยภาพของตนเองที่มีอยู่ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ (Basavanthappa, 2011) เป็นการปฏิบัติงานของตนเองและงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ตามกำลังกายและใจที่มีอยู่ ไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยจนงานสำเร็จ (Arpanantikul, Prapaipanich, Senadisai, & Orathai, 2014)

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลได้บอกเล่าประสบการณ์ถึงความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อผู้รับบริการ ในลักษณะของการเต็มใจการช่วยเหลือผู้ป่วยโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ต้องการดูแลผู้ป่วยให้ดีที่สุดแม้ว่าจะรู้สึกเหนื่อยล้า ะมัดระวังในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลเพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัย ค้นหาและตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้ป่วย สอดคล้องกับจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อธำรงไว้ซึ่งมาตรฐาน

จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ได้แก่ ความอาทรต่อผู้ป่วย การช่วยเหลือโดยไม่รับสิ่งตอบแทน การเสียสละเป็นการกระทำเพื่อคนอื่นด้วยความเต็มใจ และมีเจตนาบริสุทธิ์ มีความเอื้อเฟื้อแบ่งปันในเรื่องการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยด้วยกำลังกายและกำลังสติปัญญา และให้ความช่วยเหลือเพื่อประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นอย่างดีและด้วยความเต็มใจ (Arpanantikul et al., 2014) ซึ่งผู้ที่อยู่ในช่วงของการเปลี่ยนบทบาทจากนักศึกษาพยาบาลเป็นพยาบาลวิชาชีพก่อให้เกิดความรู้สึกกลัว เครียด วิตกกังวล ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเหนื่อยหน่าย ท้อแท้ อยากรลาออก แต่ความรู้สึกในทางลบเหล่านี้อาจถูกบรรเทาได้ด้วยความสุขทางใจที่ได้รับรอยยิ้ม คำชื่นชมและคำขอบคุณจากผู้ให้บริการ (Raetong & Harnirattisai, 2012) ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยยังเกิดจากความตระหนักว่าผู้ป่วยเป็นบุคคลที่อ่อนแอจึงเป็นหน้าที่ของนักศึกษาพยาบาลที่จะต้องให้การดูแลไม่เพียงเพราะเหตุผลที่เป็นการประกอบอาชีพ แต่เป็นการดูแลบุคคลให้ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ (Gastmans, 2013)

ความมุ่งมั่นทางจริยธรรมต่อองค์กร โดยมีคำบอกเล่าในลักษณะของการมีความรับผิดชอบต่อนำที่ไม่ให้สถาบันเสื่อมเสียชื่อเสียง สอดผ่านใบประกอบวิชาชีพ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ว่าด้วยเรื่องของ การมีระเบียบวินัยของพยาบาลที่สามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองให้อยู่ในกฎระเบียบของโรงพยาบาลหรือของสังคมกำหนดไว้ พยาบาลจึงมักได้รับคำชมเรื่องระเบียบวินัยและความเป็นระเบียบ (Arpanantikul et al., 2014) และความรักในวิชาชีพจะทำให้นักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลตามมาตรฐานในทุกสถานการณ์เพื่อให้เป็นแบบอย่างในการดูแลผู้ป่วยด้วยความเต็มใจ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (Fitzgerald & Hooft, 2000)

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาการรับรู้ความหมายและประสบการณ์เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่วิชาชีพพยาบาลในด้านการศึกษาพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล การบริหารการพยาบาล และการวิจัยทางการพยาบาล ดังนี้

1. นำผลการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความหมายและประสบการณ์เกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมมาสร้างเป็นแนวทางจัดการศึกษาพยาบาล ในการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมในขณะศึกษาภาคทฤษฎีรายวิชาการพยาบาลและก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติของนักศึกษา
2. ส่งเสริมให้พยาบาลมีการแสดงความมุ่งมั่นทางจริยธรรมโดยแสดงบทบาทวิชาชีพ ด้วยการช่วยเหลือผู้ป่วยตามบทบาทอิสระของพยาบาลซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่อยู่บนพื้นฐานและหลักการที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยได้อย่างแท้จริงและผู้ป่วยได้รับความปลอดภัยภายใต้การดูแลของบุคลากรที่มสุขภาพ
3. ผู้บริหารการพยาบาลในหน่วยงานควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานได้มีโอกาสเข้าประชุม/อบรม/สัมมนา ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน เพื่อให้บุคลากรสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการแสดงความมุ่งมั่นทางจริยธรรม และให้ความสำคัญของการเป็นที่ปรึกษาทางด้านจริยธรรมแก่บุคลากรในระดับที่ต่ำกว่า
4. ผู้ที่สนใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล สามารถทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความมุ่งมั่นทางจริยธรรมในนักศึกษาชั้นปีอื่นๆหรือในสถาบันการศึกษาพยาบาลอื่นที่มีบริบทที่แตกต่างจากการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมุ่งมั่นทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล เปรียบเทียบความมุ่งมั่นทางจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีต่างกัน หรือต่างสถาบัน

เอกสารอ้างอิง

- Arpanantikul, M., Prapaipanich, W., Senadisai, S., & Orathai, P. (2014). Nursing Administrators' Perception of Thai Registered Nurses' Professional Ethics. *Thai Journal of Nursing Council*, 29(2), 5-20. (in Thai)
- Atsawana, W., Sukwathanachai, D., Khawkhram, P., & Jiarakongmun, P. (2013). The organization's commitment: A case of personnel of department of radiology, faculty of medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University.
- Basavanthappa, B.T. (2011). *Management of nursing services and education*. Haryana: Rajkamal Electric.
- Bastable, S. B. (2014). *Nurses as educator: Principles of teaching and learning for nursing practice*. (4th ed.). Burlington, MA: Jones & Bartlett.
- Baxter, P. E., & Boblin, S. L. (2007). The Moral Development of Baccalaureate Nursing Students: Understanding Unethical Behavior in Classroom and Clinical Settings. *Journal of Nursing Education*, 46(1), 20-27.
- Beauchamp, T. L., & Childress, J. F. (2013). *Principle of biomedical ethics*. (7th ed.). New York: Oxford University Press, Inc.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77-101.
- Butts, J. B., & Rich, K. L. (2013). *Nursing ethics: Across the curriculum and into practice*. (3rd ed.). Burlington, MA: Jones and Bartlett.
- Carpenter, D. R., & Hudacek, S. (1996). *On doctoral education in nursing: The voice of the student*. New York, NY: National League for Nursing Press.
- Cullinan, C., Blin, D., Farrar, R., & Lowe, D. (2008). Organization-Harm vs. Organization-Gain Ethical Issues: An Exploratory Examination of the Effects of Organizational Commitment. *Journal of Business Ethics*, 80(2), 225-235.
- Ebbeck, V., & Gibbons, S. L. (2003). Explaining the self-conception of perceived conduct using indicators of moral functioning in physical education. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 74(3), 284-291.
- Etzioni, A. (1975). *A comparative analysis of complex organizations*. New York: Macmillan Publishing.
- Fitzgerald, L. & Hooft, S. V. (2000). A Socratic dialogue on the question "what is love in nursing?" *Nursing Ethics*, 7(6), 481-491.
- Fry, S. T., & Johnstone, M. (2008). *Ethics in nursing practice: A guide to ethical decision making*. (3rd ed.). ICN: Blackwell Publishing Company.
- Gastmans, C. (2013). Dignity-enhancing nursing care: A foundational ethical framework. *Nursing Ethics*, 20(2), 142-149.
- Grace, P. J. (2014). *Nursing ethics and professional responsibility in advanced practice*. (2nd ed.). Burlington: Jones & Bartlett Learning.
- Haahr, A., Norlyk, A., & Hall, E. O. C. (2014). Ethical challenges embedded in qualitative research interviews with close relatives. *Nursing Ethics*, 21(1), 6-15.

- Hilli, Y., Salmu, M., & Jonsén, E. (2014). Perspectives on good preceptorship: A matter of ethics. *Nursing Ethics*, 21(5), 565-575.
- Ion, R., Smith, K., Moir, J., & Nimmo, S. (2016). Accounting for actions and omission: A discourse analysis of student nurse accounts of responding to instances of poor care. *Journal of Advanced Nursing*, 72(5), 1054-1064. doi: 10.1111/jan.12893.
- Kearney, M. H. (2001). Focus on the research methods: Levels and Applications of Qualitative research Evidence. *Research in Nursing & Health*. 24, 145-153.
- Lyneham, J. & Levett-Jones, T. (2016). Insight into registered nurses' professional value through the eyes of graduating students. *Nurse Education in Practice*, 17, 86-90.
- Mansbach, A., Ziedenberg, H., & Bachner, Y. G. (2013). Nursing students' willingness to blow the whistle. *Nurse education today*, 33, 69-72.
- Marquis, B. L., & Huston, C. J. (2012). *Leadership and management tools for the new nurse: A case study approach*. Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkin.
- Pochanakij, C. (2017). Development of Competency Indicators for Register Nurses of Songklanagarind Hospital. (Master of Nursing Science, Prince of Songkla University). (in Thai)
- Raetong, P & Harnirattisai, T. (2012). Role Change Experience: From Nursing Students to Registered Nurses. *Thai Journal of Nursing Council*, 27(2), 51-62. (in Thai)
- Rest, J. R. (1994). Background: Theory and Research. In J. R. Rest & D. Narvaez (Eds.), *Moral development in the profession: Psychology and applied ethics* (pp. 1-26). Hillsdale, N J: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Sankaranarayanan, C., & Sindhu, B. (2012). *Learning and teaching nursing*. (4th ed.). New Delhi: Jaypee Brothers Medical Publishers.
- Shafakhah, Z., Khademi, M., Molazem, Z., Sharif, F., (2018). Facilitators and inhibitors in developing professional values in nursing students. *Nursing Ethics*, 25(2), 153-164.
- Sjöstedt, E., Dahlstrand, A., Severinsson, E., & Lützén, K. (2001). The First Nurse-Patient Encounter in a Psychiatric Setting: discovering a moral commitment in nursing. *Nursing Ethics*, 8(4), 313-327.
- Tarkel, S. N. & Duval, R. S. (1999). *Encyclopedia of Ethics*. New York: Facts on File, Inc.
- Vozzola, E. C. (2014). *Moral development: Theory and applications*. New York: Routledge.
- Westrick, S. J. (2014). *Essentials of nursing laws and ethics*. (2nd ed.). Burlington, MA: Jones & Bartlett.